

PHỤ LỤC THUYẾT MINH
DỰ TOÁN NGÂN SÁCH ĐỊA PHƯƠNG VÀ PHÂN BỐ NGÂN SÁCH
CẤP TỈNH NĂM 2025 CỦA TỈNH ĐẮK LẮK

(Kèm theo Thông báo số 4390/TB-STC ngày 05/12/2024 của Sở Tài chính)

A. TÌNH HÌNH THỰC HIỆN NSNN NĂM 2024

I. KẾT QUẢ THỰC HIỆN NHIỆM VỤ THU NSNN NĂM 2024

1. Thu NSNN toàn tỉnh

Dự toán TW giao 7.000 tỷ đồng, dự toán HĐND tỉnh giao 8.500 tỷ đồng, ước thực hiện 8.500 tỷ đồng, gồm:

a) Thu nội địa: Dự toán HĐND tỉnh giao 8.430 tỷ đồng, ước thực hiện 8.387 tỷ đồng, trong đó:

- Thu thuế, phí, lệ phí: Dự toán HĐND tỉnh giao 5.100 tỷ đồng, ước thực hiện 5.839 tỷ đồng.

- Thu biện pháp tài chính: Dự toán HĐND tỉnh giao 3.190 tỷ đồng, ước thực hiện 2.378 tỷ đồng (*trong đó: thu tiền sử dụng đất ước thực hiện 2.125 tỷ đồng*).

- Thu từ hoạt động xổ số kiến thiết (XSKT): Dự toán HĐND tỉnh giao 140 tỷ đồng, ước thực hiện 170 tỷ đồng.

b) Thu từ hoạt động xuất, nhập khẩu: Dự toán HĐND tỉnh giao 70 tỷ đồng, ước thực hiện 85 tỷ đồng.

c) Các khoản thu khác (*viện trợ không hoàn lại, các khoản huy động đóng góp*): ước thực hiện 28 tỷ đồng.

2. Đánh giá tình hình thực hiện nhiệm vụ thu NSNN

Thu NSNN năm 2024 toàn tỉnh ước thực hiện tăng 21,4% so với dự toán TW giao (*đạt và vượt chỉ tiêu phấn đấu thu NSNN đề ra của TW tại Công điện số 85/CĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ¹ và Nghị quyết số 218/NQ-CP ngày 12/11/2024 của Chính phủ²*); đạt 100% dự toán HĐND tỉnh giao và tăng 7,7% so với cùng kỳ năm 2023, trong đó:

a) Thu nội địa: ước đạt 99,5% so với dự toán HĐND tỉnh; tăng 9,3% so với số thực hiện năm 2023, cụ thể:

- Thu thuế, phí, lệ phí: đạt khá (*ước thực hiện tăng 14,5% so với dự toán HĐND tỉnh; tăng 4,9% so với số thực hiện năm 2023*).

Nguyên nhân do tình hình kinh tế năm 2024 cả nước nói chung và trên địa bàn tỉnh Đắk Lắk nói riêng đã khôi phục và tăng trưởng ổn định hơn so với năm 2023. Các chính sách hỗ trợ của Chính phủ, Quốc hội đã phát huy tác dụng giúp cho các doanh nghiệp có nguồn lực, đẩy mạnh và nâng cao hiệu quả hoạt động sản xuất kinh

¹ Công điện số 85/CĐ-TTg ngày 02/9/2024 của Thủ tướng Chính phủ về điều hành dự toán NSNN (*trong đó yêu cầu các địa phương phấn đấu thu NSNN năm 2024 vượt trên 10% dự toán Quốc hội giao*).

² Nghị quyết số 218/NQ-CP ngày 12/11/2024 của Chính phủ về Phiên họp Chính phủ thường kỳ tháng 10 năm 2024 (*trong đó yêu cầu các địa phương thực hiện quyết liệt các biện pháp thu NSNN năm 2024, phấn đấu vượt ít nhất thêm 15% dự toán Quốc hội giao*).

doanh, kết hợp với đà phục hồi của nền kinh tế đã tác động tích cực đến kết quả thu NSNN năm 2024 của cả nước và các địa phương (trong đó có Đắk Lắk).

Ngoài ra, số thu thuế tăng cao là do phát sinh các nguồn thu đột biến khoảng 700 tỷ đồng; một số nguồn thu tăng chủ yếu do hưởng lợi từ các chính sách thuế được ban hành và áp dụng trong 10 tháng đầu năm.

Nếu loại trừ nguồn thu đột biến 700 tỷ đồng và đánh giá ảnh hưởng số thuế được gia hạn thì thực tế nguồn thu năm 2024 từ các doanh nghiệp và hộ kinh doanh bằng 100% so với cùng kỳ, bộ phát sinh kê khai nộp thuế trong kỳ của các doanh nghiệp trọng điểm là tương đối ổn định qua các năm.

- Thu biện pháp tài chính: đạt thấp (*ước thực hiện tăng 25,5% so với dự toán TW; tuy nhiên chỉ đạt 74,5% so với dự toán HĐND tỉnh*) trong đó thu tiền sử dụng đất chiếm tỷ trọng lớn (*hơn 90%*) không đạt dự toán (*chỉ đạt 71,4% dự toán HĐND tỉnh giao*); do các nguyên nhân chủ yếu sau:

+ Công tác quy hoạch và lập kế hoạch sử dụng đất vẫn còn chậm, chưa đồng bộ, chưa thống nhất. Quy hoạch chung của thành phố Buôn Ma Thuột chưa được điều chỉnh dẫn đến chưa triển khai được các thủ tục đấu giá quyền sử dụng đất, đấu giá tài sản công là các cơ sở nhà, đất thuộc sở hữu nhà nước trên địa bàn thành phố Buôn Ma Thuột.

+ Pháp luật về đấu giá; quản lý, sử dụng, tài sản công; về đất đai đang trong giai đoạn thay đổi, chuẩn bị thực hiện theo chính sách của Luật Đất đai năm 2024 nên cũng đã ảnh hưởng đến công tác thu biện pháp tài chính.

+ Thị trường bất động sản trầm lắng, nhu cầu của các tổ chức, cá nhân tham gia đấu giá quyền sử dụng đất rất thấp.

- Thu từ hoạt động xổ số kiến thiết: đạt khá, ước thực hiện tăng 21,4% so với dự toán HĐND tỉnh giao.

b) Thu từ hoạt động xuất, nhập khẩu: ước thực hiện tăng 21,4% so với dự toán HĐND tỉnh giao, nguyên nhân chủ yếu tăng từ nguồn thu nhập khẩu máy móc thiết bị của Công ty TNHH Cà phê Ngon (do mở rộng quy mô sản xuất).

II. KẾT QUẢ THỰC HIỆN NHIỆM VỤ CHI NSDP NĂM 2024

Tổng chi NSDP năm 2024 ước thực hiện 25.891,1 tỷ đồng, so với dự toán HĐND tỉnh tăng 13,6%, trong đó:

1. Chi cân đối NSDP

Ước thực hiện 21.567,5 tỷ đồng, trong đó:

- a) Chi đầu tư phát triển: 4.744,8 tỷ đồng.
- b) Chi thường xuyên: 16.817,6 tỷ đồng.
- c) Chi bổ sung quỹ dự trữ tài chính: 3,9 tỷ đồng.
- d) Chi trả nợ lãi: 1,2 tỷ đồng.

2. Chi thực hiện chương trình MTQG, mục tiêu nhiệm vụ từ nguồn ngân sách Trung ương bổ sung có mục tiêu

Ước thực hiện 4.323,6 tỷ đồng; tăng 31,2% so với dự toán TW và HĐND tỉnh; trong đó:

- a) Chi thực hiện Chương trình MTQG 1.953 tỷ đồng, gồm:

- Chi đầu tư phát triển 1.450,6 tỷ đồng.

- Chi thường xuyên 502,4 tỷ đồng.

b) Chi đầu tư thực hiện các chương trình mục tiêu, nhiệm vụ 1.732,4 tỷ đồng.

c) Chi thường xuyên thực hiện các chính sách, mục tiêu nhiệm vụ 638,2 tỷ đồng.

4. Đánh giá tình hình thực hiện nhiệm vụ chi NSDP

a) Chi đầu tư phát triển ước thực hiện tăng 15,4% dự toán HĐND tỉnh giao do các nhiệm vụ chi được chuyển nguồn từ năm 2023 sang năm 2024, các nhiệm vụ được bổ sung từ nguồn tăng thu, tiết kiệm chi năm 2023 và các nguồn vốn đầu tư khác phát sinh trong năm.

b) Chi thường xuyên ước thực hiện tăng 13,4% dự toán HĐND tỉnh giao. Nguyên nhân tăng chi chủ yếu do chi từ nguồn kết dư ngân sách năm trước, chi từ nguồn chuyển nguồn năm 2023 sang năm 2024, bổ sung kinh phí để thực hiện chính sách CCTL³, các chính sách an sinh xã hội phát sinh tăng trong năm và bổ sung kinh phí thực hiện các nhiệm vụ phát sinh trong năm.

B. DỰ TOÁN VÀ PHÂN BỐ DỰ TOÁN NSNN NĂM 2025

I. DỰ TOÁN THU NSNN NĂM 2025 ĐỊA PHƯƠNG XÂY DỰNG CHI TIẾT NHƯ SAU

1. Tổng thu cân đối NSNN trên địa bàn: 9.000 tỷ đồng; tăng 14,5% so với dự toán TW giao và tăng 5,9% so với số ước thực hiện năm 2024 (*nếu loại trừ các khoản thu đột biến chỉ phát sinh trong năm 2024 dự kiến năm 2025 không còn (khoảng 700 tỷ đồng) thì dự toán thu NSNN năm 2025 địa phương xây dựng tăng 15,4% so với số ước thực hiện năm 2024⁴*); đảm bảo chỉ tiêu phân đầu thu NSNN năm 2025 tại Công điện số 85/CĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ⁵, trong đó:

a) Thu nội địa: 8.908 tỷ đồng; tăng 14,5% dự toán TW giao và tăng 6,2% so với ước thực hiện năm 2024, gồm:

- Thu thuế, phí, lệ phí: 5.766,5 tỷ đồng; tăng 1,8% dự toán TW giao và bằng 98,8% so với ước thực hiện năm 2024 (*nếu loại trừ các khoản thu đột biến chỉ phát sinh trong năm 2024 dự kiến 2025 không còn (khoảng 700 tỷ đồng) thì dự toán thu thuế, phí, lệ phí năm 2025 địa phương xây dựng tăng 12,2% so với ước thực hiện năm 2024⁶*; đảm bảo chỉ tiêu phân đầu khi xây dựng dự toán thu thuế, phí, lệ phí năm 2025 theo Chỉ thị số 17/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ⁷).

³ Tăng lương cơ sở từ 1,8 triệu đồng/tháng lên 2,34 triệu đồng/tháng từ ngày 01/7/2024.

⁴ Số ước thực hiện thu NSNN năm 2024 toàn tỉnh là 8.500 tỷ đồng, loại trừ các khoản thu đột biến (700 tỷ đồng) thì số ước thực hiện thu NSNN năm 2024 là 7.800 tỷ đồng (8.500 tỷ đồng - 700 tỷ đồng).

⁵ Chỉ tiêu phân đầu tại Công điện số 85/CĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ: Phân đầu thu NSNN năm 2025 **cao hơn khoảng 5%** so với ước thực hiện năm 2024.

⁶ Số ước thực hiện thu thuế, phí, lệ phí năm 2024 là 5.839 tỷ đồng, loại trừ các khoản thu đột biến (700 tỷ đồng) thì số ước thực hiện thu thuế, phí, lệ phí năm 2024 là 5.139 tỷ đồng.

⁷ Chỉ thị số 17/CT-TTg ngày 22/5/2024 của Thủ tướng Chính phủ về việc xây dựng kế hoạch phát triển KT-XH và dự toán NSNN năm 2025, trong đó quy định: "*Phân đầu dự toán thu nội địa năm 2025 không kể thu tiền sử dụng đất, thu xổ số kiến thiết, tiền bán vốn nhà nước tại doanh nghiệp, cổ tức, lợi nhuận sau thuế và chênh lệch thu, chi của Ngân hàng Nhà nước bình quân cả nước tăng tối thiểu khoảng 5-7% so với đánh giá ước thực hiện năm 2024 (đã loại trừ các yếu tố tăng, giảm do thay đổi chính sách)...*".

- Thu biện pháp tài chính: 2.961,5 tỷ đồng; tăng 51,8% dự toán TW giao và tăng 24,6% so với ước thực hiện năm 2024 (*trong đó: dự toán thu tiền sử dụng đất là 2.740 tỷ đồng; tăng 56,6% dự toán TW giao; tăng 28,9% so với ước thực hiện năm 2024*).

- Thu xổ số kiến thiết: 180 tỷ đồng; tăng 9,1% dự toán TW giao và tăng 5,9% so với ước thực hiện năm 2024.

b) Các khoản thu từ hoạt động XNK: 92 tỷ đồng; tăng 22,7% dự toán TW giao; tăng 8,2% so với ước thực hiện năm 2024; đảm bảo chỉ tiêu phân đầu khi xây dựng dự toán thu từ hoạt động XNK năm 2025 theo Chỉ thị số 17/CT-TTg của Thủ tướng Chính phủ⁸.

2. Thu chuyển nguồn CCTL: 582 tỷ đồng.

3. Thu viện trợ: 22,6 tỷ đồng.

4. Ghi thu tiền bồi thường, giải phóng mặt bằng các dự án trên địa bàn tỉnh: 20 tỷ đồng.

5. Tổng số vay trong năm 92,2 tỷ đồng⁹.

II. DỰ TOÁN CHI NSDP

Dự toán chi NSDP năm 2025 được xây dựng cụ thể như sau:

1. Tổng chi NSDP năm 2025 là 28.192,56 tỷ đồng; tăng 5,3% so với dự toán TW giao, trong đó:

a) Chi cân đối NSDP 22.451,56 tỷ đồng, gồm:

- Chi đầu tư phát triển 3.980,95 tỷ đồng¹⁰.
- Chi thường xuyên 17.948,29 tỷ đồng¹¹.
- Chi bổ sung Quỹ dự trữ tài chính 1,44 tỷ đồng.
- Chi trả nợ lãi 2,1 tỷ đồng.
- Dự phòng ngân sách 456,92 tỷ đồng.
- Chi tạo nguồn CCTL 61,86 tỷ đồng.

b) Chi từ nguồn ngân sách TW bổ sung có mục tiêu: 5.741 tỷ đồng, gồm:

- Chi đầu tư thực hiện các chương trình MTNV 3.788,43 tỷ đồng.
- Chi thực hiện các chế độ, chính sách, MTNV 1.254,78 tỷ đồng.
- Chi thực hiện 3 chương trình MTQG 697,79 tỷ đồng.

2. Chi từ nguồn viện trợ không hoàn lại của nước ngoài 22,6 tỷ đồng.

3. Ghi chi tiền bồi thường, giải phóng mặt bằng các dự án trên địa bàn tỉnh: 20 tỷ đồng.

⁸ Chỉ thị số 17/CT-TTg ngày 22/5/2024 của Thủ tướng Chính phủ về việc xây dựng kế hoạch phát triển KT-XH và dự toán NSNN năm 2025, trong đó quy định: “*Dự toán thu từ hoạt động xuất nhập khẩu năm 2025 tăng bình quân khoảng 4-6% so với đánh giá ước thực hiện năm 2024*”.

⁹ Trong đó: Vay để bù đắp bội chi 77,6 tỷ đồng, Vay để trả nợ gốc 14,6 tỷ đồng.

¹⁰ Bao gồm cả Chi đầu tư từ nguồn bội chi NSDP 77,6 tỷ đồng.

¹¹ Trong đó: Chi sự nghiệp giáo dục - đào tạo và dạy nghề 9.371,17 tỷ đồng (bằng 100% dự toán TW giao); Chi sự nghiệp khoa học và công nghệ 38,41 tỷ đồng (tăng 26,3% so với dự toán TW giao).

III. DỰ TOÁN CHI NGÂN SÁCH CẤP TỈNH THEO LĨNH VỰC

Tổng chi ngân sách cấp tỉnh là 15.320,02 tỷ đồng, trong đó:

1. Chi cân đối ngân sách cấp tỉnh là 9.579,02 tỷ đồng

a) Chi đầu tư phát triển: 2.620,95 tỷ đồng, trong đó:

- Chi đầu tư XD/CB từ nguồn TW cân đối vốn trong nước: 963,35 tỷ đồng.

- Chi đầu tư từ nguồn thu tiền sử dụng đất: 1.365 tỷ đồng.

- Chi đầu tư từ nguồn xổ số kiến thiết: 180 tỷ đồng.

- Chi ủy thác sang ngân hàng chính sách xã hội: 35 tỷ đồng.

- Chi đầu tư từ nguồn bội chi NSĐP: 77,6 tỷ đồng.

b) Chi thường xuyên: 4.461,5 tỷ đồng.

c) Chi bổ sung quỹ dự trữ tài chính: 1,44 tỷ đồng.

d) Dự phòng ngân sách: 221,02 tỷ đồng.

đ) Chi tạo nguồn cải cách tiền lương 61,86 tỷ đồng.

e) Chi trả nợ lãi: 2,1 tỷ đồng.

g) Chi bổ sung từ ngân sách tỉnh để thực hiện một số mục tiêu, nhiệm vụ: 2.210,15 tỷ đồng (*trong đó: chi sự nghiệp giáo dục, đào tạo và dạy nghề 464,13 tỷ đồng*).

2. Chi thực hiện một số mục tiêu, nhiệm vụ từ nguồn ngân sách TW bổ sung có mục tiêu: 5.741 tỷ đồng.